

چکیده

مقدمه: بیمارستان ها و دیگر سازمان های مراقبت سلامت، به طور روز افزون با کمبود منابع به عنوان یک چالش اساسی مواجه هستند. این مساله به صورت بالقوه مدیران و برنامه ریزان نظام سلامت را به تفکر در مورد راه های کاهش هزینه های زائد و استفاده کاراتر از منابع موجود وادار می نماید. بنابراین تحلیل هزینه می تواند به عنوان یکی از شقوق موثر پیش روی برنامه ریزان و مدیران نظام سلامت به منظور نیل به هدف مذکور باشد. سیستم هزینه یابی بر مبنای فعالیت (ABC)، یکی از سیستم های نوینی است که کاربردهای گوناگون آن در فعالیت های خدماتی روز به روز در حال گسترش است. به همین منظور، این مطالعه با هدف تعیین بهای تمام شده خدمات سی تی اسکن در بیمارستان شهید رجایی قزوین با استفاده از مدل Activity Based Costing در سال ۱۳۹۵ انجام شد.

مواد و روش کار: پژوهش حاضر از نوع توصیفی و کاربردی بوده که به صورت گذشته نگر انجام شد. در این مطالعه، بهای تمام شده خدمات سی تی اسکن با استفاده از مدل ABC محاسبه گردید. جامعه مورد مطالعه کلیه خدمات ارایه شده در واحد سی تی اسکن بیمارستان شهید رجایی قزوین بود که به دلیل ماهیت پژوهش نمونه ای از جامعه انتخاب نشد و نمونه برابر با کل جامعه در نظر گرفته شد. جهت گردآوری داده ها از نرم افزار HIS، نرم افزارهای مالی و فرم های مربوط به مراکز فعالیت و هزینه های مربوط به آن استفاده شد. همچنین جهت برآورد هزینه سایر بخش ها نیز از مبنای تسهیم استفاده گردید. به منظور دقت بیشتر در تخصیص هزینه ها از نرم افزار های نظام نوین مالی و Excel استفاده شد.

یافته ها: کل هزینه مربوط به واحد سی تی اسکن در سال مربوطه، مبلغ ۱۲۵۰۳۶۹۲۱۷۶ ریال برآورد شده که بیشترین سهم از کل هزینه، به ترتیب مربوط به نیروی انسانی (۰/۵۷/۹)، مواد مصرفی (۰/۲۳/۴) و سربار (۰/۱۸/۸) بود. همچنین نتایج حاصل از آخرین گام ABC نشان داد که سی تی اسکن اسپیرال لگن با تزریق، پرهزینه ترین و سی تی اسکن اسپیرال گوش داخلی کرونال و آگزیال، کم هزینه ترین خدمت در سال مورد مطالعه بودند.

بحث و نتیجه گیری: سهم بالای هزینه های پرسنلی و مواد مصرفی، نشان می دهد که این منابع و استفاده صحیح و مناسب از آن ها بایستی مورد توجه ویژه، قرار گیرد. به علاوه، شناسایی و حذف هزینه های زاید، می تواند گام موثرتری در جهت افزایش کارایی و صرفه جویی در هزینه ها باشد.

واژگان کلیدی: هزینه یابی، هزینه یابی بر مبنای فعالیت، بیمارستان، سی تی اسکن